

Høringssvar

Rammeplaner og veiledende lister for kirkelig undervisning og læring

Instanstype: Biskop | Antall svar: 2

Innholdsfortegnelse

Kari Alvsvåg	2
Ole Kristian Bonden	13

Kari Alvsvåg

Instanstype	Biskop
Bispedømme	Borg

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Nei

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Det er nødvendig med en mer gjennomgående tydeliggjøring av konfesjonsspesifikt trosinnhold og -praksiser. I en samtid hvor større åpenhet og interesse for kristen tro faller sammen med et generelt lavt kunnskapsnivå knyttet til religion, er behovet for kunnskap om det som særpreger en evangelisk-luthersk kirke svært vesentlig.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Nei

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Jeg mener det er ønskelig med en tydeligere og mer konkret retning for lokal planlegging. For å sikre sammenheng med det øvrige livet i soknene, bør også KUL forholde seg til kirkeåret med dets tekstrekker. Høytidene må ha sin store plass. Jeg forestår ti kjernesalmer og ti kjernefortellinger for hele aldersspennet 0-19. Dette vil bidra til å sikre en fellesskatt av fortellinger og salmer i årene som kommer. Disse salmene bør være gjentakende innhold i alle aldersgrupper. Utover dette mener jeg at man kan velge fritt i Bibel og salmebok og ellers aktuelt innhold. Kirkeåret gir god veiledning.

Mitt forslag til ti tekster og salmer er:

Ti kjernesalmer for kirkelig undervisning og læring i DNK:

Tenn lys

Deilig er jorden

Deg være ære

Dine hender er fulle av blomster

I all sin glans nu stråler solen

Kjærlighet er lysets kilde

Måne og sol

Alltid freidig

La oss vandre i lyset

Herre Gud, ditt dyre navn og ære

Ti kjernefortellinger for kirkelig undervisning og læring i DnK:

Gud skaper verden på syv dager 1. mos. 1,1-2,3

Jesus blir født Lukas 2, 1-20

Det dobbelte kjærlighetsbud Markus 12, 28-34

Den barmhjertige samaritan Lukas 10, 25-37

Sønnen som kom hjem Lukas 15, 11-32

Jesus vasker disiplenes føtter Joh. 13, 1-17

Jesus innstifter nattverden Matteus 26, 17-29

Jesus dør og Jesus står opp Lukas 23,1-24,12

Størst av alt er kjærligheten 1. kor. 13

Se, jeg gjør alle ting nye Åp. 21, 1-5a

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Jeg mener at begrepet erfaringsmål er godt i kirkelig sammenheng. Det forplikter kirken til å tilby innhold og opplevelser (erfaringer), men stiller ikke krav til kunnskap hos den som har deltatt i KUL. Det mener jeg er rett for KUL.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Nei

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Jeg slutter meg til Borg bdrs svar på dette spørsmålet:

I innledningen leser vi at tolkningskompetanse blant annet handler om “evnen til å forstå og bruke Bibelen som hellig og normativ tekst”. Det er ikke en hvilken som helst tolkningskompetanse som etterstrebes, men en som korresponderer med kirkens erfaring av Bibelen som hellig og normativ tekst og som evner å se sammenhengen mellom de mange enkeltfortellingene og den store fortellingen fra skapelse til fullendelse. Denne innledende forståelsen av tolkningskompetanse er i varierende grad fulgt opp i de enkelte rammeplanene.

Uenighet rundt hva det betyr å forstå Bibelen som hellig og normativ tekst, er i vår erfaring et relevant moment i svært mange diskusjoner om tro, ikke minst i sosiale medier. Teksten i forslaget utdyper noe mer i det den sier at tolkningskompetanse styrkes “av erfaring med ulike typer tekster, kunnskap om hvordan de er lest og brukt, og hvordan dette har endret seg over tid”, men her mener vi begrepet bibelsyn og refleksjoner rundt ulike bibelsyn bør nevnes spesifikt. Videre foreslår vi at kunnskap om bibelsyn og ulike tolkningstradisjoner introduseres allerede i rammeplanen for 13 – 19 (ikke kun i planene for unge voksne og voksne).

Bispedømmerådet mener at kunnskap om ulike bibelsyn vil være viktig for spesielt unge og unge voksne i møte med debatten om hva det betyr å ta Bibelen på alvor, for eksempel konkretisert gjennom betydningen av litterære sjangre, kultur- og kontekstforståelse, kontrastering til Koranens rolle i islam som direkte overlevert åpenbaring, og som en motvekt til populistiske utspill fra influencere og predikanter som iblant har stor rekkevidde og liten teologisk kompetanse.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Ikke besvart.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Nei

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Ikke besvart.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Ikke besvart.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de...

Jeg mener at vi bør forplikte kirken tydeligere på hva deltakere skal møte i kirkens undervisning og læring. Jeg mener som tidligere nevnt at KM bør vedta ti kjernesalmer og ti kjernetekster som går igjen i aldersspennet 0-19 år

Ti kjernesalmer for kirkelig undervisning og læring i DNK

Tenn lys

Deilig er jorden

Deg være ære

Dine hender er fulle av blomster

I all sin glans nu stråler solen

Kjærlighet er lysets kilde
Måne og sol
Alltid freidig
La oss vandre i lyset
Herre Gud, ditt dyre navn og ære

Ti kjernefortellinger for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke
Gud skaper verden på syv dager 1. mos. 1,1-2,3
Jesus blir født Lukas 2, 1-20
Det dobbelte kjærlighetsbud Markus 12, 28-34
Den barmhjertige samaritan Lukas 10, 25-37
Sønnen som kom hjem Lukas 15, 11-32
Jesus vasker disiplenes føtter Joh. 13, 1-17
Jesus innstifter nattverden Matteus 26, 17-29
Jesus dør og Jesus står opp Lukas 23,1-24,12
Størst av alt er kjærligheten 1. kor. 13
Se, jeg gjør alle ting nye Åp. 21, 1-5a

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?
Nei

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Vi trenger et mye smalere og mer forpliktende utvalg kjernetekster. Utover det er kirkeåret hensiktsmessig å forholde seg til. Jeg gjentar mitt forslag:

Ti kjernefortellinger for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke
Gud skaper verden på syv dager 1. mos. 1,1-2,3
Jesus blir født Lukas 2, 1-20
Det dobbelte kjærlighetsbud Markus 12, 28-34
Den barmhjertige samaritan Lukas 10, 25-37
Sønnen som kom hjem Lukas 15, 11-32
Jesus vasker disiplenes føtter Joh. 13, 1-17
Jesus innstifter nattverden Matteus 26, 17-29
Jesus dør og Jesus står opp Lukas 23,1-24,12
Størst av alt er kjærligheten 1. kor. 13
Se, jeg gjør alle ting nye Åp. 21, 1-5a

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Jeg slutter meg til Borg bdrs høringssvar for resten av høringen. Mitt viktigste poeng er at vi må våge å velge ti kjernetekster og ti kjernesalmer, slik at vi sikrer fellesstoff for fremtiden. Dette gjelder hele aldersspennet 0-19 år.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Ikke besvart.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ikke besvart.

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ikke besvart.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ikke besvart.

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ikke besvart.

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Ikke besvart.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ikke besvart.

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier

Ikke besvart.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ikke besvart.

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivarettatt?

Ikke besvart.

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Ikke besvart.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ti kjernefortellinger for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke

Gud skaper verden på syv dager 1. mos. 1,1-2,3

Jesus blir født Lukas 2, 1-20

Det dobbelte kjærlighetsbud Markus 12, 28-34

Den barmhjertige samaritan Lukas 10, 25-37

Sønnen som kom hjem Lukas 15, 11-32

Jesus vasker disiplenes føtter Joh. 13, 1-17

Jesus innstifter nattverden Matteus 26, 17-29

Jesus dør og Jesus står opp Lukas 23,1-24,12

Størst av alt er kjærligheten 1. kor. 13

Se, jeg gjør alle ting nye Åp. 21, 1-5a

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Tenn lys

Deilig er jorden

Deg være ære

Dine hender er fulle av blomster

I all sin glans nu stråler solen

Kjærlighet er lysets kilde

Måne og sol

Alltid freidig

La oss vandre i lyset

Herre Gud, ditt dyre navn og ære

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Ikke besvart.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Ikke besvart.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Ikke besvart.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Ikke besvart.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ikke besvart.

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ikke besvart.

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ikke besvart.

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Ikke besvart.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ikke besvart.

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier²

Ikke besvart.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ikke besvart.

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Ikke besvart.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Ti kjernefortellinger for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke

Gud skaper verden på syv dager 1. mos. 1,1-2,3

Jesus blir født Lukas 2, 1-20

Det dobbelte kjærlighetsbud Markus 12, 28-34

Den barmhjertige samaritan Lukas 10, 25-37

Sønnen som kom hjem Lukas 15, 11-32

Jesus vasker disiplenes føtter Joh. 13, 1-17

Jesus innstifter nattverden Matteus 26, 17-29
Jesus dør og Jesus står opp Lukas 23,1-24,12
Størst av alt er kjærligheten 1. kor. 13
Se, jeg gjør alle ting nye Åp. 21, 1-5a

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Ikke besvart.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ikke besvart.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Tenn lys Deilig er jorden Deg være ære Dine hender er fulle av blomster I all sin glans nu stråler solen Kjærlighet er lysets kilde Måne og sol Alltid freidig La oss vandre i lyset Herre Gud, ditt dyre navn og ære

58. Innspill på praksisformer

Ikke besvart.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Ikke besvart.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Her mener jeg det er for stramt. Ordet "normalt" må inn, for å gi rom for flere alternative opplegg

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ikke besvart.

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Ikke besvart.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ikke besvart.

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Ikke besvart.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier³

Ikke besvart.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Ikke besvart.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ikke besvart.

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Ikke besvart.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ti kjernefortellinger for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke
Gud skaper verden på syv dager 1. mos. 1,1-2,3
Jesus blir født Lukas 2, 1-20
Det dobbelte kjærlighetsbud Markus 12, 28-34

Den barmhjertige samaritan Lukas 10, 25-37
Sønnen som kom hjem Lukas 15, 11-32
Jesus vasker disiplenes føtter Joh. 13, 1-17
Jesus innstifter nattverden Matteus 26, 17-29
Jesus dør og Jesus står opp Lukas 23,1-24,12
Størst av alt er kjærligheten 1. kor. 13
Se, jeg gjør alle ting nye Åp. 21, 1-5a

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ikke besvart.

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Tenn lys
Deilig er jorden
Deg være ære
Dine hender er fulle av blomster
I all sin glans nu stråler solen
Kjærlighet er lysets kilde
Måne og sol
Alltid freidig
La oss vandre i lyset
Herre Gud, ditt dyre navn og ære

76. Innspill på praksisformer²

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Ikke besvart.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Ikke besvart.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ikke besvart.

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ikke besvart.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ikke besvart.

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ikke besvart.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ikke besvart.

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Ikke besvart.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ikke besvart.

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»4

Ikke besvart.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier4

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»3

Ikke besvart.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»4

Ikke besvart.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ikke besvart.

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

I tillegg til kirkeåret, mener jeg vi trenger et smalt utvalg tekster:

Ti kjernefortellinger for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke

Gud skaper verden på syv dager 1. mos. 1,1-2,3

Jesus blir født Lukas 2, 1-20

Det dobbelte kjærlighetsbud Markus 12, 28-34

Den barmhjertige samaritan Lukas 10, 25-37

Sønnen som kom hjem Lukas 15, 11-32

Jesus vasker disiplenes føtter Joh. 13, 1-17

Jesus innstifter nattverden Matteus 26, 17-29

Jesus dør og Jesus står opp Lukas 23,1-24,12

Størst av alt er kjærligheten 1. kor. 13

Se, jeg gjør alle ting nye Åp. 21, 1-5a

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?2

Ikke besvart.

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster2

Ikke besvart.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Tenn lys

Deilig er jorden

Deg være ære

Dine hender er fulle av blomster

I all sin glans nu stråler solen

Kjærlighet er lysets kilde

Måne og sol

Alltid freidig

La oss vandre i lyset

Herre Gud, ditt dyre navn og ære

97. Innspill til praksisformer

Ikke besvart.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Ikke besvart.

99. Innspill på rammeplanens innledning⁴

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ikke besvart.

101. Kommentarer til aktivitetene for unge voksne

Ikke besvart.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ikke besvart.

103. Kommentarer til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Ikke besvart.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ikke besvart.

105. Kommentarer til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁴

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁵

Ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Her mener jeg kirkeåret gir gode føringer. I tillegg foreslår jeg

Ti kjernefortellinger for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke

Gud skaper verden på syv dager 1. mos. 1,1-2,3

Jesus blir født Lukas 2, 1-20

Det dobbelte kjærlighetsbud Markus 12, 28-34

Den barmhjertige samaritan Lukas 10, 25-37

Sønnen som kom hjem Lukas 15, 11-32

Jesus vasker disiplenes føtter Joh. 13, 1-17

Jesus innstifter nattverden Matteus 26, 17-29

Jesus dør og Jesus står opp Lukas 23,1-24,12

Størst av alt er kjærligheten 1. kor. 13

Se, jeg gjør alle ting nye Åp. 21, 1-5a

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?³

Ikke besvart.

112. Kommentarer til utforming av veiledende lister for bibeltekster³

Ikke besvart.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer²

Tenn lys
Deilig er jorden
Deg være ære
Dine hender er fulle av blomster
I all sin glans nu stråler solen
Kjærlighet er lysets kilde
Måne og sol
Alltid freidig
La oss vandre i lyset
Herre Gud, ditt dyre navn og ære

114. Innspill til praksisformer²

Ikke besvart.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Ikke besvart.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ikke besvart.

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Ikke besvart.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ikke besvart.

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ikke besvart.

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Ikke besvart.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ikke besvart.

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Kirkeåret gir oss den beste føringen for tekstutvalg.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer3

Ikke besvart.

131. Innspill til praksisformer3

Ikke besvart.

Ole Kristian Bonden

Instanstype	Biskop
Kontaktperson	Gunnhild Hauge Bjørdal
Bispedømme	Hamar

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Nei

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Hamar biskop mener at sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring (Overordnet del) ikke er tydelig nok. Dette gjelder sammenhengen mellom grunnlagstenkningen i Overordnet del og rammeplanene, og at det innføres nye begreper i rammeplanene.

Hamar biskop forventer at rammeplanene skal konkretisere mål og hvordan det skal jobbes med disse i lys av overordnet plan. Rammeplanene framstår her mer som selvstendige planer som introduserer nye begreper og presenterer ressursmateriale og ideer. Rammeplanene følger ikke tydelig nok opp den pedagogiske og teologiske forankringen fra overordnet plan. Hamar biskop synes det er uheldig og uklart når rammeplanene introduserer et nytt pedagogisk begrep som 'erfaringsmål', og foreslår dette tatt ut og erstattet med mer innarbeidete pedagogiske begreper.

Intensjonen om en kortfattet rammeplan er ikke fulgt opp. Rammeplanene, og i tillegg tre veiledende lister, er for omfattende. Hamar biskop mener innledningene til rammeplanene er unødvendige. Noen formuleringer uttrykker en kirkeforståelse og/eller syn på kristen tro som kan oppfattes avgrensende og snever. Eks. er formuleringer som «barna skal få møte...som viser hvem Gud er og hva det kristne livet er.» (Rammeplan 0-5 år). «6-12 åringene trenger gode forbilder i tro og liv. Det kan de finne hjemme, i kirkens fellesskap og når de lærer om person i Bibelen og om personer som har formet kirken lokal og globalt.» (Rammeplan 6-12 år). «Kirken skal bidra til at deltakerne gjenoppdager evangeliet og kan finne en bærekraftig tro.» «Kristen tro skal ikke bare forstås, den skal også gjøres og leves – sammen.» (Rammeplan unge voksne). Formuleringene bærer for mye preg av en kirkeforståelse som er forankret i et avgrenset fellesskapet, ikke i evangeliet og i skapelsen.

Innholdet innenfor alle tre innholdselementene bør tydeliggjøres og deles inn i a) kjernestoff (rammeplan) og et vedlegg med utvidete ressurser/forslag (ressursbanken).

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Nei

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Hamar biskop vil vektlegge at kirkelig undervisning og læring skal gi kjennskap og kunnskap til kirke og kristen tro og praksiser. Kirkerommet og det som skjer der, bibelens grunnfortellinger, salmer og liturgi knytter livserfaringer og tro sammen. Målet må være å gi tilhørighet og trygghet i møte med livet, troen og kirken. Rammeplanene må ha tydeligere innholds-mål som gir retning og rammer for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring. Planene framstår nå mer som en ressursbank med gode ideer, enn et verktøy for planlegging lokalt og kommuniserbare forventninger til eksterne aktører og samarbeidspartnere. Målet i kirkelig undervisning og læring er ikke aktivitetene i seg selv, men hva slags innhold/erfaring de formidler. Det er ikke aktivitetene, forsamlingen eller den enkeltes tro som konstituerer kirken, det er Ordet og sakramentene. Dette er grunnleggende i vår kirketenkning og utfordrer også vår undervisning og læring.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Nei

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Hamar biskop er gjort oppmerksom på og har fått forståelsen av at begrepet 'erfaringsmål' ikke er et etablert akademisk pedagogisk begrep, og ønsker ikke å innføre et nytt, særegent pedagogisk begrep i kirkens planer. I forhold til rammeplaner for grunnskolen, kan ikke kirken på samme måte regne med at alle deltar på undervisning som ikke kan være obligatorisk. Det kan derfor være vanskelig å definere læringsmål som kan måles i ettetid. Kirkens situasjon ligner mer barnehagen og deres pedagogiske begreper, enn grunnskolen. Det er likevel behov for å løfte fram læringsmål i form av kjernestoff som kirken alle steder formidler gjennom undervisning og læring. Et eksempel er Fadervår (Herrens bønn). Vi har ingen garantier for at alle lærer den. Men hvis dette er et mål for kirkelig undervisning og læring – at man skal lære/bruke Herrens bønn – må dette tydeliggjøres i planene, slik at man i ulike læringssituasjoner møter denne bønnen (i babysang, fireårsbok, barnekor, konfirmantundervisning, skole-kirke-samarbeid osv.) Kirken blir til i det som blir forkynt og formidlet. Hvordan vi tar det imot og bruker det kan variere, og bør ikke være gjenstand for måling eller vurdering. Vi kan definere læringsmål uten at det er gjenstand for måling eller vurdering.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Nei

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Forståelsen av tolkningskompetanse er ikke tydelig forankret i overordnet del og innføres som noe nytt i rammeplanene. Hamar biskop leser her en snever forståelse når tolkningskompetanse er avgrenset til lesning av bibel og tolkning av denne. En viktig side med tolkningskompetanse i kirkelige undervisning og læring handler om livstolkning. Tolkingskompetanse hører hjemme i alle tre innholdselementene.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

Nei

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Hamar biskop konstaterer at rammeplanene for det meste består av kan-ledd, mens når det gjelder samisk språk endres dette til bør-ledd, også der samisk ikke er hovedspråk. Her bør det skilles mellom innenfor og utenfor samisk språk-område, når det er kan og bør. Dette er også et prioriterings- og ressurs spørsmål. Utenfor samisk språkområde bør det primært være kan.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Nei

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Hamar biskop synes det er vanskelig å se prinsippene for progresjon når det ikke er valgt ut tydelig kjernestoff som skal brukes i planen. Selv om det er mange kjernetekster i veiledende liste, framstår denne mer som en forslagsliste man skal innom, enn mål. Ved tydeligere kjernestoff i rammeplanene, kan man lokalt lage en progresjon som er tydelig og hensiktsmessig lokalt. Et eksempel kan være kjernesalmer. Hvor og når disse skal introduseres i ulike sammenhenger og møtepunkter, samt repeteres – er avhengig av at det er avgrenset, konkret og håndterbart.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Nei

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Hamar biskop mener dette avsnittet beskriver det vi kan kalle: «Læring i hjemmet». Poenget her er ikke om det er fadderne som bidrar, det kan like gjerne være andre. Poenget er at det skjer på privat arena/hjemme.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de..."

Hamar biskop mener det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanene for konfirmasjonstiden spesielt. Begrepet 'kan' gir planene et for stort preg av å være valgfritt og bare forslag/ressursmateriale. Slike forslag og ideer kan ligge i ressursbanken. Skal vi sikre mer likt innhold og større forutsigbarhet bør noe mer være 'skal'. Det trengs tydeliggjøring av denne kjernekompetansen vi vil tradere videre.

Konfirmasjonstiden står i en særstilling, ikke bare på grunn av bredden og omfanget, men fordi det er en livsrite. Dette må tydeligere tenkes inn i planen. Det handler ikke om å putte mer innhold inn i planen for konfirmasjonstiden, men et tydeligere fokus hva man underviser og lærer – og hvilke rammer man gir det. I en folkekirkelig kontekst er konfirmasjonen

primært en livsrite. I tillegg til den nødvendige forberedelse og undervisning, vil konfirmasjonstiden også for noen kunne stimulere og rekruttere til deltakelse i kirkens ungdomsarbeid, der dette finnes. Dette kan være viktig for noen - og det er viktig for kirken, men dette må ikke være hovedfokuset i rammeplaner for konfirmasjonstiden. Målet er konfirmasjonen – det å bli confirmert og å bli kjent med kirken og det som skjer der. Det er ikke kirken som fritidsaktivitet som er i fokus, men kirken som rom for livet og troen. Målet er ikke rekruttering til noe annet, men å styrke alle konfirmanterens kjennskap, kunnskap og tilhørighet til kirken slik den brukes gjennom året og livet (f.eks. på konfirmasjonsdagen).

De andre svarene (9-95) viser jeg til Hamar bispedømmeråds svar, og gjør spesielt oppmerksom på spørsmål 42 om konfirmasjonstiden.

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Nei

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Nei

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Nei

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Nei

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Nei

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Nei

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Nei

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Nei

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Nei

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Nei

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

58. Innspill på praksisformer

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ja

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Nei

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier³

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ja

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Nei

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

76. Innspill på praksisformer²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ja

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Nei

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Nei

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

97. Innspill til praksisformer

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

99. Innspill på rammeplanens innledning

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ja

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?³

Ja

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster³

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

114. Innspill til praksisformer²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ja

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ja

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.

131. Innspill til praksisformer3

Viser til Hamar bispedømmeråds svar.